

nőnek, ott a csemete világosságot felülről egyáltalán nem érezhet, elcsenevészedik; s élete csak tengődés mindaddig, míg ezek fölébe képes emelkedni.

E gyomok különben a csemetét télen nem teperik le, nem borítják el, mert erős száruk többnyire állva marad.

Legtöbb bajt okoz a tenyésztőnek a szeder, több méter hosszúságban ide-oda kuszó tövises indájával, s még télen is zölden maradó terjedelmes leveleivel. Az a szerencse, hogy ez a bükk-, jegenyefenyő régió nem igen emelkedik túl. Tiszta luczvágasokban itt egyáltalán nem fordul elő.

Ahol uralkodik, ott legjobb a tenyésztőnek öt az ültetéssel megelőzni.

A selmeczbányai m. kir. erdészeti akadémia látogatottsága 1809-től 1895-ig.

Közli: Tuzson János, erd. ak. tanársegéd.

Az idecsatolt rajz, melyen az egyes éveknek megfelelő beosztásokra emelt merőlegeseken az illető évben beiratkozott (első éves) hallgatók száma van kitüntetve, részletesen mutatja erdészeti akadémiánk látogatottságát az alapítástól kezdve mostanig; ezzel kapcsolatban az alábbiakban csak a látogatottságban mutatkozó feltünőbb ingadozásokat akarom az okukat tevő eseményekkel röviden összefüggésbe hozni. Történelmi adataimra nézve megjegyzem, hogy azokat erdészeti akadémiáknak Vadas Jenő erd. akad. tanár ur. által, a millennium alkalmára kiváló részletességgel kidolgozott történetéből merítettem.

Erdészeti akadémiánk alapját az udvari kamarának 1808. évi január 5.-én kelt rendelete vetette meg, szoros kapcsolatban a selmeczbányai bányászati akadémiával, mely utóbbit Mária Terézia 1763-ban alapította s 1770-ben akadémia rangjára emelte, utóbb pedig I. Ferencz 1795-ben nyilvános tanintézet jellegével ruházta fel. Az erdészet tanítását Dr. Wilkens H. D. kezdte meg 1809 február 12.-én, a selmeczi főbányagrófi hivatal tagjainak jelenlétében.

Ezóta az akadémia szervezete számos változáson ment át. E változásokat részint politikai, részint pedig szakunk saját körében történt események idézték elő, miközben az erdészeti szakképzés ügye fokról-fokra emelkedett. A látogatottságra tagadhatatlanul birtak befolyással az akadémia szervezetének és egyáltalán a szakképzésnek ezen változásai is, a hallgatók létszámának hullámozása azonban főként általános erdészeti viszonyaink fejlődésének és a szakember keresettségének tükröi.

Erdészetünk az akadémia életének első évtizedeiben még csak bölcsőben ringott, a szakképzés ügyét a bányászat dajkálhatta szükségből. Az erdészet ugyanis ebben az időben akadémiánkon főként, mint a bányászati ismereteket kielégítő tantárgy szerepelt, az erdészeti ismereteket azonban a bányászatától függetlenül is lehetett tanulmányozni. Csak a harminczas években merült fel az az eszme, hogy az erdészeti szakképzés a bányászattal egyenlő rangra emeltessék, mi 1846-ban meg is történt. Ekkor az akadémia „bányászati és erdészeti“ lett. E korig, mint a diagrammból kivehető, az erdészeti szakra beiratkozottak száma csak itt-ott emelkedik 10-en felül és csak három évben haladja meg a 20-at. Feltűnő a diagramm cikcakkos menete az első két évtizedben, ami bizonyára

onnan ered, hogy az 1826. évig terjedő időből ránk maradt névsorok hiányosak.

Akadémiánknak ezen korbeli kis mérvű látogatottsága, a mi egészen az ötvenes évekig terjed, hü képét adja erdészeti viszonyaink és a szakképzés kezdetleges állapotának. Erdőségeink legnagyobb része semmilyen kezelésben sem részesült és azon erdőbirtokok részére is, melyek rendszeres kezelésben részesültek, nemcsak a Selmeczen végzett szakemberek szolgáltatták a kezelő személyzetet, hanem főként bányászok, gazdászok, szaktanfolyamot nem végzett hazánkbbeliek vagy külföldön végzett idegenek.

1849-ben a politikai viszonyok következtében az akadémia zárva volt.

Ezután határozott gyarapodásnak indult a hallgatók száma és különösen tapasztalható ez a hatvanas évek kezdetétől, midőn erdészetünk is minden irányban fejlődésnek indult.

Éles visszaesés mutatkozik az 1866. évben, minek okozójául azokat a körülményeket kell tekintenünk, hogy az addigi 2 évi tanidő még egy évvel megtoldatott és a tannyelv magyarrá változtatása is már küszöbön volt, a mennyiben ez a következő 1867. évben történt meg. Itt megjegyzem, hogy akadémiánknak oly sokszor emlegetett „nagy számu külföldi hallgatói“ nagy részben csak a képzelet szüleményei, mert az osztrák tartományokból idejöttektől eltekintve, csak itt-ott látogatta idegen ember akadémiánkat. A bányászatot is számba véve, 1870-ig, tehát 100 év alatt, átlag alig jut egy külföldi látogató egy évre.

A tannyelv megváltoztatása által elriasztottak alatt tehát hazánkbeli és osztrák származásu németajkuakat

kell értenünk, a kik helyébe azután csakhamar magyar-ajku hallgatók kerültek.

A tannyelv-változtatás teljes keresztülvitele után, 1870-től kezdve mindinkább szaporodik a beiratkozók száma, mit egyrészt magával e változással, másrészt pedig folyton fejlődő erdészeti viszonyainkkal hozhatunk össze-függésbe.

1876 után két éven át erős visszaesést látunk, s ha a történelem lapjain a megfelelő helyet felkeressük, ott találjuk az 1876. évre feljegyezve a mai napig is érvényben álló kötelező kollokviumok és vizsgák behozatalát az azelőtti nem kötelező kollokvium-rendszer helyébe.

Ezután következik a leghatalmasabb korszak, az erdőtörvény létrejöttének ideje, a mely törvény megteremtése erdészetünk minden ízében és így akadémiánkon is nagy hullámot vetett. Miként a diagrammból kivehető, 1879—80-tól kezdve az akadémia látogatottsága óriási arányban nőtt. Legnagyobb a beiratkozók száma 1885-ben (142), az összes hallgatók száma pedig az 1887—88. tanévben, midőn a három (illetőleg négy) évfolyamot egybevéve 366 erdészhallgató volt akadémiánkon.

1887 után a beiratkozók számának rohamos csökkenését látjuk elannyira, hogy a közelmúlt években a beiratkozók száma az akkoriaknak negyedrésszére szállt le.

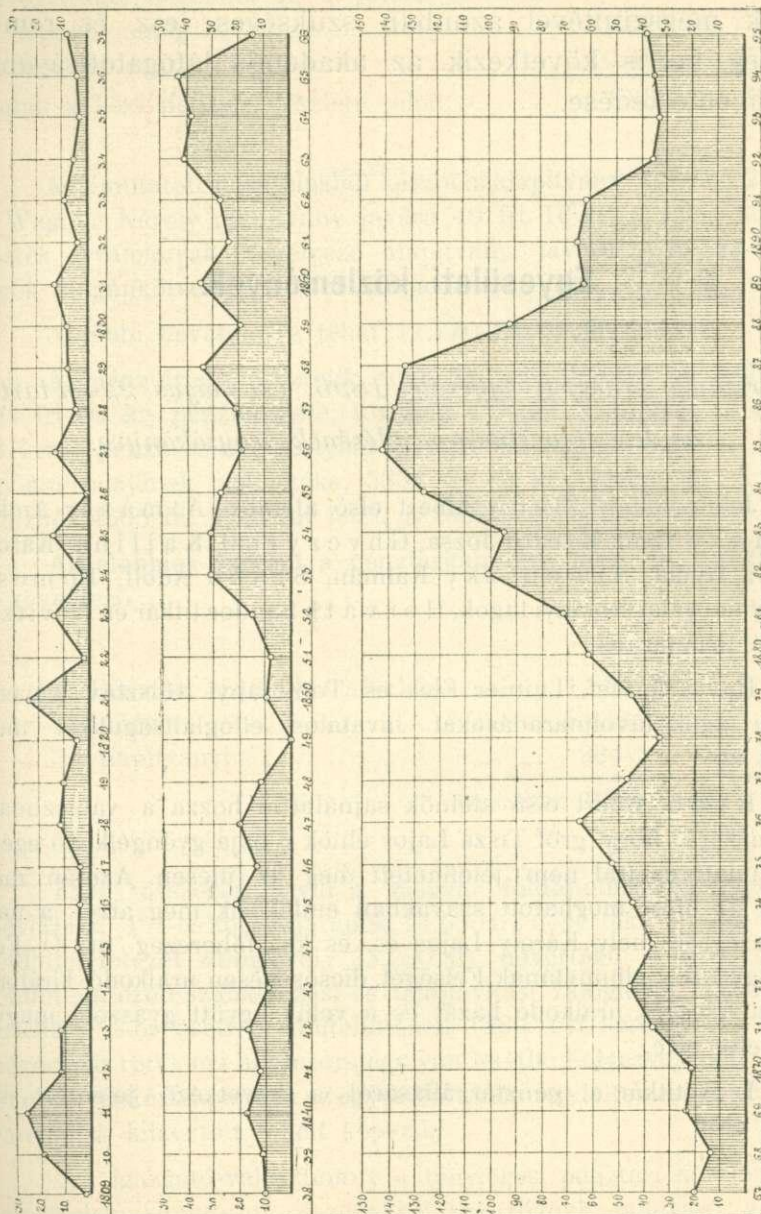
Rövid összehasonlítást teendő az említett nagyszámu látogatottság, a jelen állapot és szakemberekre való tényleges szükségletünk között, előre kell bocsátanom, hogy a diagramm szerkesztésénél a rendelkezésre álló adatok használhatóságát tekintve és az egyöntetűség miatt, nem a tényleg végzett, hanem a beiratkozott hallgatók számát kellett alapul vennem. Ha a végzettek számának

görbét képzeljük megszerkesztve, az nagyjából minden esetre olyan menetű lenne, mint a beiratkozottaké, csak-hogy alatta haladna, a mennyiben a beiratkozók száma a 3 évi tanidő alatt 10, 20, sőt 30%-kal is apad. Ezeket szem előtt tartva, lássuk tehát a viszonyt.

Bedő Albert „A magyar állam erdőségeinek gazd. és keresk. leírása“ cz. munkája (I. kiad.) szerint az 1884. év végén Magyarországon összesen 1602 hatóságilag fel-esketett erdőtiszt volt. Ezt véve alapul és feltéve, hogy — mint a németek által kiszámíttatott — minden erdész átlagosan 29 évet szolgál, évenként Magyarországnak 55 erdészre volna szüksége. E számítás mellett mintegy 8300 kat. hold erdő jut egy erdőtisztre.

E szerint 7 éven át (1882—1888) jött akadémiánkra jóval több ember, mint a mennyi szükséges. Ez a körülmény erdészetünk fejlődésének minden esetre érezhető lökést adott és különösen befolyással volt az üzemrendezések végzésére; egyuttal azonban torlódást is idézett elé, ami sokaknak anyagi küzdelmét okozta. Sokan csak hosszú várakozás után kaphattak alkalmazást, és a torlódás arányában az előléptetés mindenhol megnehezült.

E körülmények befolyása alatt és más pályák viszonylagos fellendülése és előnyei következtében csappant meg akadémiánk látogatottsága annyira, hogy most alig szolgáltat évenként 20—25 végzett erdészt. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy a fenti számításba Horvát-Szlavon-országot nem vettük be és hogy erdőgazdaságunk tovább fejlődésével és a belterjes kezelés fokozódásával hovatovább több erdészre lesz szükség, akkor úgy találjuk, hogy a jelenleg évenként végezők száma kevéssel haladja meg a szükséglet egy harmadát. Egyelőre ugyan még

valamennyire fedezi a hiányt az előbbeni évek feleslege, ennek megszűntével azonban szükséges lesz és remélhetőleg be is következik az akadémia látogatottságának újabb emelkedése.

Egyesületi közlemények.

Az országos erdészeti egyesület 1896. évi május 22-én tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Bedő Albert első alelnök; Almássy Andor, Belházy Emil, Eleőd Józsa, Ghyczy Emil, Kallina Károly, Soltz Gyula, Simenszky Kálmán, Szabó Adolf, Tomcsányi Gyula, választmányi tagok, Horváth Sándor titkár és Levitzky Albert pénztárnok.

Havas József, Laitner Elek és Tomcsányi Gusztáv választmányi tagok távolmaradásukat hivatalos elfoglaltságukkal tették ki.

Bedő Albert első alelnök sajnálattal hozza a választmány tudomására, hogy gróf Tisza Lajos elnök ö exja gyöngéledő egészsége miatt ezuttal nem jelenhetett meg az ülésen. Azután megnyitja az ülést meghatott szavakban emlékezik meg arról a nagy veszteségről, mely Károly Lajos cs. és kir. főherczeg ur Ő Fensége gyászos elhunytának Felségét, dicsőségesen uralkodó királyunkat, a felséges uralkodó házat és a velük együtt gyászoló magyar nemzetet érte.

I. A titkár a pénztár állásáról a következő jelentést terjeszti elő: